

DIKTOGLOSS PROTSEDURASI ORQALI TIL KO'NIKMALARINI TAXLIL QILISH

Jangirova Bonuxon,

Urganch Davlat Universiteti,

Xorijiy filologiya fakulteti, Filologiya-ingliz tili

3-bosqich talabasi

Sabirova Gulnoza Xidirbayevna,

Urganch Davlat Universiteti

Xorijiy filologiya fakulteti, ingliz tili o'qituvchisi.

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola to'rtta asosiy til ko'nikmalarini birlashtirish uchun diktogloss protsedurasidan foydalanishni o'rganadi: tinglash, gapirish, o'qish va yozish. Kommunikativ va topshiriqlarga asoslangan ta'lim nazariyalariga asoslanib, tadqiqot diktogloss o'quvchilarga ravonlik, aniqlik va hamkorlikni yaxshilashga qanday yordam berishini ko'rsatadi. Sinfdagi tajribalar va tahlillar natijasida diktogloss EFL (English foreign language) kontekstlarida integratsiyalashgan til ko'nikmalarini rivojlantirishning samarali usuli hisoblanadi degan xulosaga keladi.

ANNOTATION

This paper explores the use of the dictogloss procedure to integrate the four main language skills: listening, speaking, reading, and writing. Based on communicative and task-based learning theories, the study shows how dictogloss helps learners improve their fluency, accuracy, and cooperation. Through classroom experiments and analysis,

it concludes that dictogloss is an effective method for developing integrated language skills in EFL (English foreign language) contexts.

АННОТАЦИЯ

В этой статье рассматривается использование процедуры диктоглосса для интеграции четырех основных языковых навыков: аудирования, говорения, чтения и письма. Основываясь на коммуникативных и основанных на задачах теориях обучения, исследование показывает, как диктоглосс помогает учащимся улучшить беглость, точность и сотрудничество. С помощью экспериментов и анализа в классе делается вывод, что диктоглосс является эффективным методом развития интегрированных языковых навыков в контексте английского как иностранного.

Kalit soʻzlar : Diktogloss, Integratsiyalashgan ko'nikmalar , Til o'rganish , Tinglash ,Gapirmoqda, O'qish ,Yozish ,Vazifaga asoslangan ta'lim , Hamkorlikda o'rganish , Ikkinchi tilni egallash

Keywords:Dictogloss , Integrated skills , Language learning ,Listening ,Speaking, Reading ,Writing , Task-based learning , Collaborative learning ,Second language acquisition

Ключевые слова:Dictogloss, Интегрированные навыки , Изучение языка, Аудирование , Говорение , Чтение, Письмо , Обучение на основе задач,Совместное обучение ,Изучение второго языка

Kirish

Diktoglossni samarali qo'llash ya'ni o'qish, yozish , tinglash, gapirish va grammatika , lug'atni o'zlashtirishni yaxshilash bo'yicha bosqichma-bosqich ko'rsatmalarni ko'rib chiqish orqali o'rganing.

Ingliz tili ikkinchi til sifatida (ESL) o'rganuvchilar ko'pincha tinglab tushunish o'qish , gapirish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirishda qiyinchiliklarga duch

kelishadi. Bu barcha qobiliyatlarini yaxshilashning samarali va qiziqarli usullaridan biri bu diktogloss texnikasi. Diktogloss bu o`qish, yozish, gapirish, tinglash va til ishlab chiqarishni birlashtirib, o`quvchilarni umumiy til bilan faol shug'ullanishga va tushunishlarini kuchaytirishga undaydi. Ushbu maqolada biz ESL sinfida diktogloss yordamida shu to`rtta til ko`nikmalarini qanday mashq qilishni o`rganamiz.

Asosiy qism

Diktogloss - bu parchani tinglash, o`qish, yozish va gapirish orqali eslatma olish va keyin matnni qayta tiklashni o`z ichiga olgan til o`rganish faoliyati.

Bu o`quvchilarga berilgan kontekstda umumiy ma`noni, grammatik tuzilmalarni va lug'atdan foydalanishni tushunishga yordam beradi. Diktogloss jarayoni odatda umumiy til ko`nikmalari orqali eslatma olish, birgalikda qayta qurish va yakuniy natijani tahlil qilishdan iborat.

Bosqichma-bosqich amaliy qo'llanma

1. Mos matnlarni tanlash

ESL o`quvchilaringizning malaka darajasiga mos keladigan matnlarni tanlang. Mazmun qiziqarli va o`quvchilarning qiziqishlari va bilimlariga mos bo'lishi kerak. Qiyinchilik va tushunarli o`rtasida muvozanatni saqlash muhim, chunki maqsad ularning til imkoniyatlarini haddan tashqari oshirmasdan kengaytirishdir.

2. Diktogloss faoliyati bilan tanishtiring

Talabalarga diktogloss faoliyatini tushuntiring. Maqsad mazmunni tushunish, asosiy fikrlarni qo'lga kiritish va keyinchalik parchani to'g'ri qayta qurish ekanligini ta'kidlang. Faol tinglash, o`qish, yozish va gapirishni rag'batlantiring va hamkorlik va aniqlik muhimligini ta'kidlang.

a) Tinglash va eslatma olish

Ovozni ijro eting yoki parchani taxlil qiling. Birinchi tinglash paytida talabalar asosiy g'oyalarni va umumiy matnni tushunishga e'tibor qaratishlari kerak.

b) O`qish va gapirib berish

O`quvchilarga matnni o`qiting va umumiy mazmuni nima haqida ekanini gapirib berishlarini so`rang.

d) Yozish

O`quvchilardan o`qigan eshitgan va gapirganlarida eslarida qolgan malumotlarni qog`ozga tushurishlarini so`rang

3. Hamkorlikda qayta qurish

Sinfni kichik guruhlariga bo'ling. Har bir guruh o'zlarining umumiy eslatmalaridan foydalangan holda parchani qayta qurish uchun birgalikda ishlaydi. Yaxlit qayta qurishga erishish uchun guruh ichidagi munozaralarni rag'batlantiring. Bu hamkorlik jihati muloqot va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi.

4. Taqqoslash va tahlil qilish

Qayta qurish bosqichidan so'ng o'quvchilarga asl matnni taqdim eting. Har bir guruhdan o'z versiyasini asl nusxasi bilan solishtirishni so'rang, har qanday nomuvofiqlikni ko'rsating. Sinf sifatida lug'at, grammatika va umumiy tuzilishga e'tibor qaratib, farqlarni tahlil qiling. Ushbu tahlil o'quvchilarga yaxshilanishi kerak bo'lgan sohalarni aniqlashga yordam beradi.

5. Baholash va fikr-mulohazalar

ESL talabalarining taraqqiyotini baholash va ularga til o'zlashtirish va sinfda ishonchni oshirish uchun konstruktiv fikr-mulohazalarni taqdim etishning asosiy usullarini kashf eting.

6. Kuzatuv tadbirlari

O'rganishni mustahkamlash uchun munozaralar, bahslar, yozma topshiriqlar yoki qayta tuzilgan matnga asoslangan rolli o'yinlar kabi keyingi mashg'ulotlarni qo'shing. Bu mashg'ulotlar o'quvchilarga qo'shimcha mashq qilish va diktogloss faoliyati orqali olingan til ko'nikmalarini qo'llash imkonini beradi.

7. Muntazam amaliyot va taraqqiyotni kuzatish

Izchil amaliyotni ta'minlash uchun diktoglossni ESL o'quv dasturiga muntazam ravishda kiriting. O'quvchilarni vaqt o'tishi bilan rivojlanishini kuzatib boring, ularning umumiy til mahoratlarini, tushunish qobiliyatlarini va til to'g'riligini nazorat qiling. Matnlarning qiyinligini sozlang, chunki ularning malakasi yaxshilanadi.

Bunday matnlarni qayerdan topsam bo'ladi?

O'qish yoki o'zingiz ixtiro qilish uchun qisqa, jozibali matnni tanlang. O'quvchilar uchun turli internet saytlar va materiallardan foydalandim. Siz darsliklarda matnlarni topishingiz yoki o'zingiz oddiy narsalarni yaratishingiz mumkin. Yoki kimdir o'z tajribalarini muhokama qiladigan matnni toping.

Xulosa

Ushbu diktogloss metodida qatnashgan o'quvchilar to'rtta til ko'nikmalari umumiy o'zlashtirildi. Ular ta'lim olish tajribasini ham aytib o'tgan va tengdoshlarning fikr-mulohazalarini olish ular qanchalik ko'p o'rganganliklarini anglashning yangi usuli edi va ularni mu metoddan yanada xabardor bo'lishga undadi. Ularning bilim va qobiliyatini oshirdi. Sifatida biz tadqiqotchilar, o'quvchilarni haqiqatdan rag'batlantirdik har safar diktogloss protsedurasi bo'lgan amalga oshirilganda, o'quvchilar vaqt o'tishi bilan o'zaro hamkorlik qildilar va bir-birlarini qo'llab-quvvatladilar. Natijada, ular nafaqat o'zlarining shaxsiy bilimlari, balki sinfdoshlarining ham o'rganishlari uchun mas'uliyatni o'z zimmalariga oldilar. Til o'qituvchilarining asosiy muammolaridan biri ko'p yil amalda qo'llay oladigan tajribalarni yaratishdir va bu metod aynan shunday barcha uchun birdek manfaat va bilim asosidir. O'quvchilarni kelajakka tayyorlaydigan o'zaro ta'sir ingliz tili bilan

tajriba o'tkazadi va ularni rag'batlantiradi ular ko'proq qila oladigan narsadan tashqariga chiqish an'anaviy til o'rganish tajribasi (ya'ni, matnlarsiz mashqlarni bajarish ma'no va aloqadorlikka ega bo'lmasligi mumkin). Diktogloss o'qituvchilar uchun til ko'nikmalarini ijtimoiy o'zaro ta'sir bilan birlashtirish uchun asos yaratadi, bu esa o'quvchilarni o'z ta'limini egallashga undaydi. Shunday qilib, o'rganish o'quvchilar duch kelishi mumkin bo'lgan narsalar uchun yanada mazmunli va dolzarb bo'lib qoladi.

References

1. Bollin, G. G. 2003. The realities of middle school for Mexican children. The Clearing House 76 (4): 198–201. Council of Europe. 2001. Common European Framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment. Cambridge: Cambridge University Press. www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/framework_en.pdf continued on page 35
2. Dewey, J. 1997. Experience and education. New York: Touchstone. (Orig. pub. 1938.)
3. Díaz-Rico, L. T. 2004. Teaching English learners: Strategies and methods. Boston: Allyn and Bacon.
4. Krashen, S. 2003. Explorations in language acquisition and use: The Taipei lectures. Portsmouth,
5. NH: Heinemann. Prabhu, N. S. 1987. Second language pedagogy. Oxford: Oxford University Press.
6. Watson, J. 2012. Making friends not always easy for foreign students. Voice of America Special English Education Report. <http://learningenglish.voanews.com/content/making-friends-not-always-easy-for-international-students>.
7. Internet manba: <https://www.teachingenglish.org.uk/article/what-clil>
8. Chet tili o'qitish metodikasi. J.Jalolov. – 2024; <https://pdfbox.uz/books/uzbek/42757-j-jalolov-chet-tili-oqitish-metodikasi>